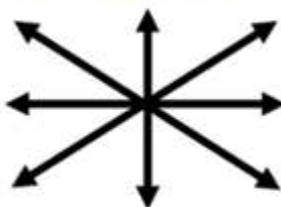

Årsberetning 2025

Grane kommunes årsberetning 2025

Om årsregnskap og årsberetning

Fristen for avleggelse av årsregnskap 2025 var 22.02.26. Grane kommunes årsregnskap for 2025 med dokumentasjon ble levert kommunerevisjonen 19.02.26.

Årsregnskapet består av driftsregnskap, investeringsregnskap, balanseregnskap, økonomiske oversikter og noteopplysninger. Årsregnskap med årsberetning overleveres kontrollutvalg og revisjon samt formannskap og kommunestyre for videre behandling.

Regnskapet er avlagt etter regnskapsforskrifter som gjelder for kommuner og fylkeskommuner. Kommuneregnskapet er finansielt orientert, og skal vise all tilgang på og bruk av midler i året. Inntekter og utgifter skal tidsmessig plasseres i det året som følger anordningsprinsippet. Anordningsprinsippet betyr at alle kjente utgifter og inntekter i løpet av året, som vedrører kommunens virksomhet skal fremgå av drifts- eller investeringsregnskapet i året enten de er betalt eller ikke.

Regnskapet er avlagt i henhold til god kommunal regnskapsskikk, herunder kommunale regnskapsstandarder (KRS) utgitt av foreningen for god kommunal regnskapsskikk (GKRS).

Grane kommune har ikke kommunale foretak (KF), lånefond eller interkommunale samarbeid som ikke er egne rettssubjekt. Det vil si: kommunen har ikke regnskap som skal konsolideres.

Det kommunale regnskapet er tredelt med:

➤ **Driftsregnskap**

I driftsregnskapet føres kommunens driftsutgifter og driftsinntekter herunder renter som en har gjennom året.

➤ **Investeringsregnskap**

I investeringsregnskapet føres alle utgifter og inntekter som vedrører nybygg og faste investeringer, beløp over ca. kr. 100.000, - og økonomisk levetid på minst 3 år.

➤ **Balanseregnskap**

I balanseregnskapet skal status for kommunens eiendeler, gjeld og bokført egenkapital fremkomme.

Kravene til årsberetning følger av kommunelovens § 14-7.

Årsberetningen skal redegjøre for:

- A. Forhold som er viktige for å bedømme den økonomiske utviklingen og stillingen, og om den økonomiske utviklingen og stillingen ivaretar den økonomiske handleevnen over tid.
- B. Vesentlige beløpsmessige avvik mellom årsbudsjettet og årsregnskapet, og vesentlige avvik fra kommunestyrets eller fylkestingets premisser for bruken av bevilgningene.
- C. Virksomhetens måloppnåelse og andre ikke-økonomiske forhold som er av vesentlig betydning for kommunen eller fylkeskommunen eller innbyggerne.
- D. Tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre en høy etisk standard.
- E. Den faktiske tilstanden når det gjelder kjønnslikestilling.
- F. Likestillingstiltak som er iverksatt, og tiltak som planlegges iverksatt for å fremme likestillings- og diskrimineringslovens formål om likestilling uavhengig av kjønn, etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk.

1 Økonomisk stilling og utvikling

1.1 Driftsresultat 2025

Netto driftsresultat 2025 kr - 1 476 448

- 0,63 % av driftsinntekter

Utviklingen av driftsresultat fremkommer som differansen mellom kommunens utgifter og kommunens inntekter. Driftsresultatet tilsvarer det kommunen har av handlefrihet til investeringer og avsetninger.

Til forskjell fra brutto driftsresultat er det i netto driftsresultat gjort fradrag for netto rente- og avdragsbelastning, mens virkningen av avskrivningskostnadene er eliminert. Netto driftsresultat viser hvor mye som kan benyttes til finansiering av investeringer eller avsettes til senere bruk, og er dermed et uttrykk for kommunenes økonomiske situasjon.

Årets netto driftsresultat er sammenlignet med i fjor et betydelig lavere underskudd, men Grane kommune er langt fra vedtatt måltall på 1,75 % av kommunens driftsinntekter. Grunnene til underskuddet er flere men trekkes premieavviket (forskjellen mellom pensjonskostnad og årets premieinnbetalinger) som er på kr 1 053 969 ut vil netto driftsresultat være på kr – 422 479.

Kommunedirektør og hele kommunen jobber for fullt med omstilling. Innenfor alle enheter jobbes det fortsatt med å tenke nytt og se på muligheter til å rasjonalisere den kommunale tjenesteproduksjonen. Alle enheter vurderer; tjenestetilbudet, oppgavefordeling og bruk av ny teknologi. Med en slik prosess vil vi jobbe for å få en mer bærekraftig økonomi over tid. Som igjen skal gi et bedre netto driftsresultat. Et netto driftsresultat på rundt 1,75 prosent over en lengre tidsperiode er ansett som et tegn på en sunn kommuneøkonomi og vil være det som Statsforvalteren anbefaler.

Tabellen nedenfor angir kommunens totale driftsinntekter, netto driftsresultat i kroner, og netto driftsresultat i prosent av sum driftsinntekter. Premieavviket pensjon påvirker kommunens totale driftsresultat.

Resultatoppstilling	2025	2024	2023	2022	2021	2020
Skatteinntekter	49 378	40 648	37 004	39 892	38 988	34 842
Eiendomsskatt	10 437	10 082	10 533	10 328	10 525	10 302
Rammetilskudd	97 168	95 103	93 882	87 173	86 623	83 505
Andre driftsinntekter	78 480	86 379	81 177	64 746	58 870	56 463
Sum driftsinntekter	235 463	232 212	222 596	202 139	195 006	185 112
Driftsutgifter	243 389	248 749	241 901	205 356	189 004	190 086
Finansinntekter	6 922	8 563	5 678	5 037	4 457	3 383
Finansutgifter	15 291	15 362	13 752	11 354	11 201	11 032
Motpost avskrivning	14 819	15 491	14 829	14 751	12 881	9 020
Netto driftsresultat	-1 476	-7 845	-12 550	5 217	12 139	-3 603
Netto driftsresultat i %	-0,63	-3,38	-5,63	2,58	6,23	-1,97

KOSTRA-tall for 2025 viser et netto driftsresultat for kommunene samlet på 2,2 % i 2025. I KOSTRA gruppe 14 som vi tilhører er tallet 1,9 %. Kommunens netto driftsresultat er kr. 2 609 473 høyere enn regulert budsjett. Dette avviket skyldes stor innsats på slutten av året med å minimere utgiftene til høyest nødvendige innkjøp og flere enheter hadde fått innkjøpsstopp.

Skatteinntekter: Skatteinngangen for Grane kommune ble på 49,4 mill. kr, det er 8,7 mill.kr høyere enn 2024 og 3,5 mill.kr høyere enn opprinnelig budsjett. Alle landets kommuner har hatt en økning i skatteinntektene med 10,7 % fra år 2024. Stabile gjeldsrenter og økt byggeaktivitet er noe av grunnene til at skatteinntekter har økt fra 2024 til 2025.

Rammetilskudd: Rammetilskuddet ble på 97,2 mill. kr, det er 2,1 mill.kr høyere enn 2024 og 1,6 mill. kr lavere enn opprinnelig budsjett. Økningen i frie inntekter fra år 2024 til år 2025 var på 4,2 % og sammenlignet med 2024 var økningen på 3,7 %. I prognosemodellen fra KS som beregner rammetilskudd for året som kommer var innbyggertallet for høyt. Nedgangen i antall innbyggere ble høyere enn prognosen og dermed ble utbetaling av rammetilskudd mindre enn forventet. I revidert statsbudsjett ønsket regjeringen å styrke økonomien til kommunene med ekstra midler for å møte utfordringene som økte pensjons- og demografikostnader. For Grane kommune utgjorde ekstra bevilgning fra revidert statsbudsjett på kr 900 000.

Kommunen mottok skjønnsmidler på kr 1 970 000 i 2025 til interkommunalt planarbeid som er et prosjekt som kjøres av RKK hvor flere kommuner er med.

Andre driftsinntekter: Tilskudd fra IMDI for bosetting av ukrainske flyktninger er på 10,3 mill. kr. Hele tilskuddet har gått inn i driftsregnskapet og blitt fordelt på 3 enheter. Fordelingen er som følgende: Flykningstjenesten 6,9 mill. kr. NAV Vefsna 2,5 mill.kr og Voksenopplæring norsk tilskudd kr 931 900. Tilskudd til ulike prosjekter utgjør 9 mill.kr og av dette er 2,4 mill.kr avsatt på bundne driftsfond for disse prosjektene går over flere år.

Kommunale avgifter utgjør 9,6 mill.kr. og husleieinntekter er på 5,2 mill.kr.

Netto konsesjonskraft inntekt år 2025 var kr 2 249 901 og i år 2024 var den kr 1 658 754.

Finansområdet: Finansområdet viser et lite negativt avvik mellom revidert budsjett og regnskap på kr 74 000. Renteutgifter ble høyere enn budsjettet med kr. 379 000 mens utbytte fra HK ble kr. 390 000 mer enn budsjettet. Utbytte fra Helgeland Kraft AS var i 2025 kr 2 372 832 og er en nedgang fra år 2024 hvor utbytte var kr. 3 001 152.

Beregning av minimumsavdrag i henhold til kommuneloven § 14-18 viser at vi har betalt tilstrekkelig med avdrag.

Lønnsoppgjøret: I budsjettet for 2025 ble lønn etter lønnsoppgjør 2024 lagt inn på det enkelte ansvarsområdet. I tillegg ble det satt av en lønnsnett på 3,5 mill.kr som ble fordelt i juli 2025 etter lønnsoppgjøret var i havn. Dette skulle ta høyde for en lønnsøkning på 4 % og er til dekning av lønnsøkningen fra 01.05.25 og ut året. Årslønnsvekst i KS-området fra 2024 til 2025 ble 4,6 %.

Samlet budsjettavvik og årsoppgjørdisposisjoner: Etter styrkninger og avslutningsdisposisjoner ble bruk av disposisjonsfond redusert/strøket med kr. 3 500 082 som igjen fører til økt saldo på fondet pr. 31.12.25. Viser til bevilgningsoversikt samlet budsjettavvik § 5-9 som er satt opp i henhold til forskrift og viser årsaken til strykning av bruk av disposisjonsfond. Etter styrkingen er beholdningen på fondet pr. 31.12.25 på 22,8 mill.kr.

1.2 Forklaring til vesentlige budsjettavvik

Ifølge kravene til årsberetning skal det redegjøres for beløpsmessige budsjettavvik. I tillegg stilles det krav om å redegjøre for eventuelle vesentlige brudd med kommunestyrets premisser for hva bevilgningene skal kunne brukes til. Dette omtales under kap. 2.0.

Økonomisk oversikt – drift med kommentarer av vesentlige budsjettavvik

Regnskap	Regnskap 2025	Budsjett 2025 Regulert	Budsjett 2025 Vedtatt KS des -24	Avvik i hele tusen	Regnskap 2024	
9	Sum driftsinntekter	-235 463 505	-217 223 631	-216 147 047	-18 240	-232 212 575
15	Sum driftsutgifter	*228 569 751	*213 013 277	*205 682 402	15 556	*233 258 036
22	Finansinntekter	-6 921 605	-6 617 725	-6 617 725	-304	-8 562 762
22	Finansutgifter	15 291 807	14 914 000	14 914 000	378	15 362 529
31	Netto avsetninger	-1 476 448	-4 085 921	2 168 370	-2 610	-7 845 231
	Mindre-/merforbruk	0	0	0	0	0

*eksl. avskrivninger

Driftsinntekter 2025

Kommunens brutto driftsinntekter i 2025 ble 18 mill. kr høyere enn regulert budsjett.

De største avvikene forklares slik:

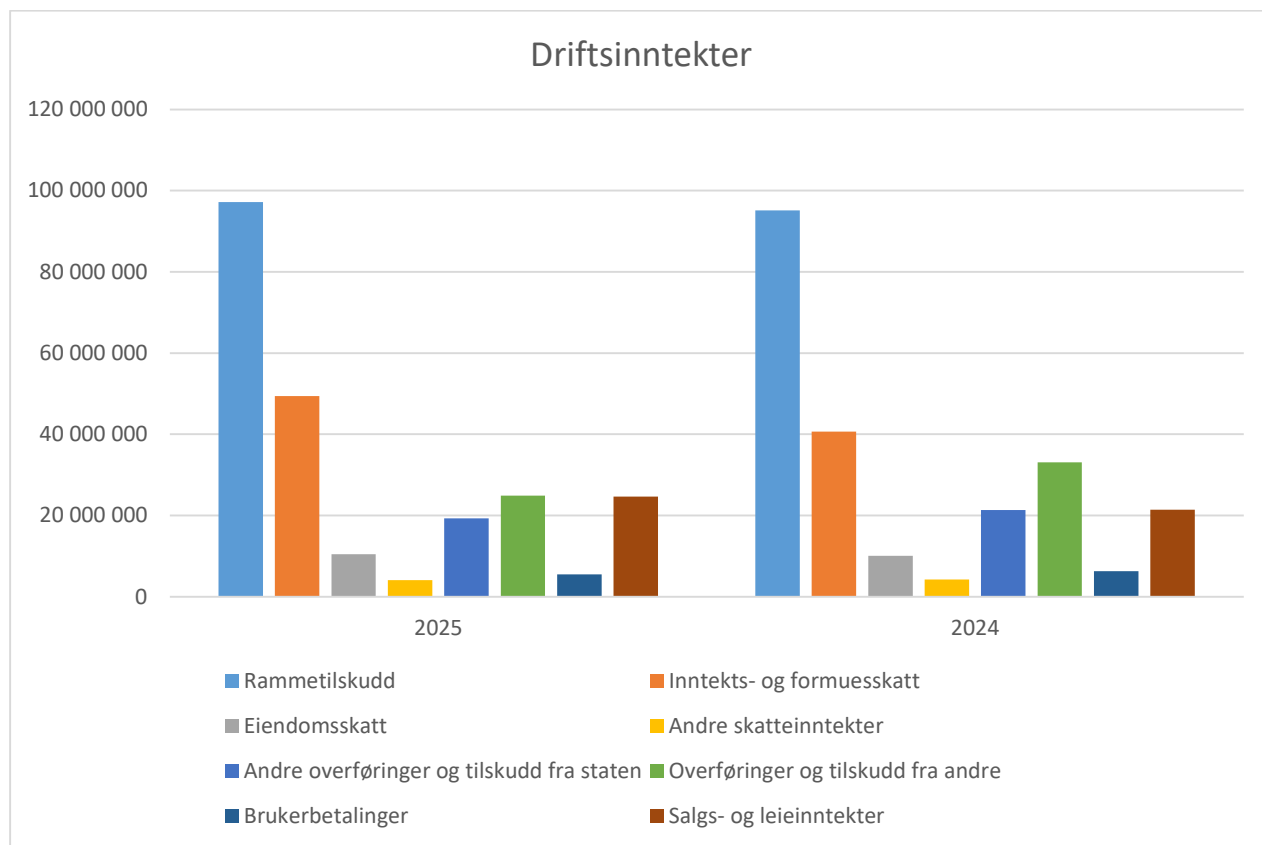
Frie inntekter (rammetilskudd og skatteinntekter): Frie inntekter netto har et positivt avvik på 3 mill.kr sammenlignet med revidert budsjett.

Overføringer fra staten: Det positive avviket i denne posten utgjør 2,3 mill.kr og gjelder mer tilskudd på prosjekter enn budsjettet.

Sykepengerefusjon: Med litt økt sykefravær og svangerskapspermisjoner ble refusjon 1,1 mill. kr høyere enn budsjettet.

Momskompensasjon kommer både på inntektssiden og utgiftssiden og utgjør 7 mill.kr. og er ikke budsjettet.

Overføringer fra fylkeskommune viser et positivt avvik på 1,3 mill.kr og dette skyldes blant annet tilskudd vedrørende omstillingsprosjektet og tilskudd til «ung inkludering – alle med».

Tabell viser ulike typer driftsinntekter for år 2025 og år 2024.

Driftsutgifter 2025

Kommunens brutto driftsutgifter (ekskl. avskrivning) i 2025 ble 15,5 mill. kr høyere enn regulert budsjett.

De største avvikene forklares slik:

Lønnsutgifter: Lønnsutgifter viser et forbruk som er 2,7 mill. kr lavere enn det regulerte budsjettet. Korrigerer vi for merinntekt på refusjon sykelønn (1,1 mill. kr) blir det et mindreforbruk på 3,8 mill. kr. Hovedgrunnen til dette mindreforbruket er noen stillinger som sto vakante etter at arbeidsforhold ble frivillig avsluttet. Dette medførte igjen til økning i kjøp av tjenester fra private som viser et merforbruk på 3,4 mill.kr.

Kjøp av varer og tjenester: Sum utgifter er på 64,7 mill.kr mens regulert budsjett er på 51,7 mill.kr. Dette avviket består av mange elementer med ulik beløpsstørrelse.

Strømutgifter ble totalt i 2025 kr 3 233 420 og dette er kr 423 000 mer enn budsjettet.

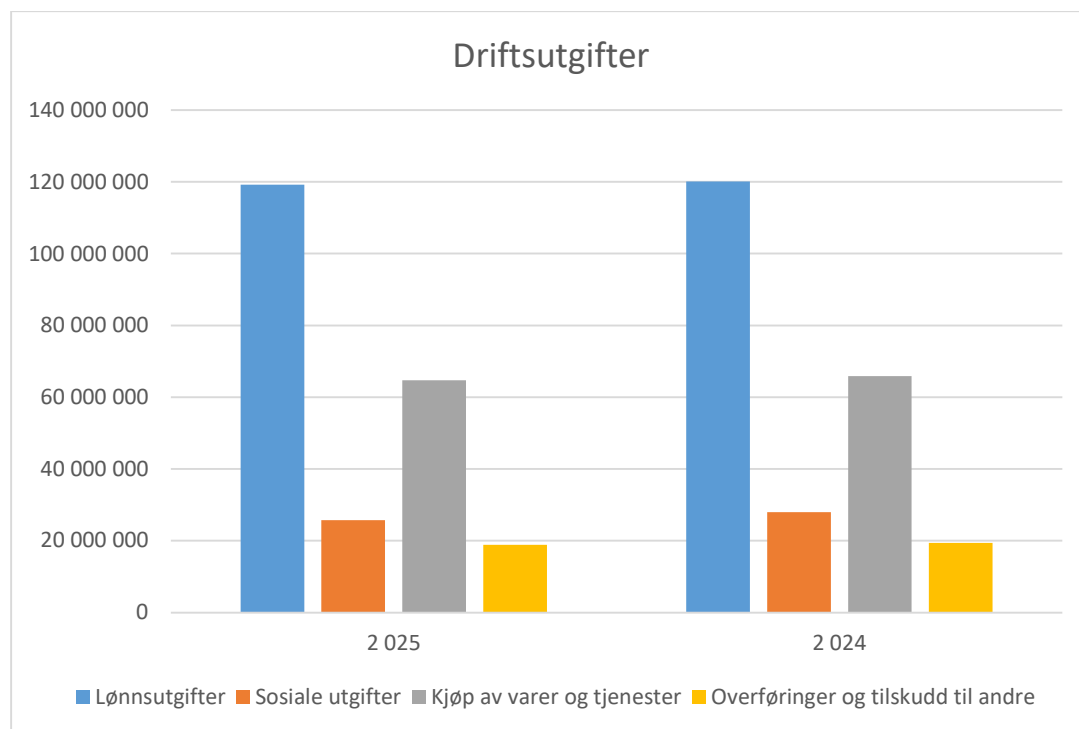
Lisenser, gebyrer og andre avgifter øker i takt med digitaliseringsprosessen vi er inne i og utgjør 2,2 mill.kr mer enn revidert budsjett.

Det største avviket har vi på kjøp fra andre kommuner. Totale utgifter utgjør 12,2 mill.kr og revidert budsjett viser 7,6 mill.kr. Avviket på 4,6 mill.kr skyldes i hovedsak brannvern som ble budsjettet som vanlig med lønnsutgifter og andre utgifter mens fra 01.01.25 inngikk Grane kommune et vertskommunesamarbeid med Vefsn kommune og alle utgifter er ført på kjøp fra andre kommuner. Barnevern som også går på kjøp fra andre kommuner utgjør et merforbruk på 2 mill.kr og skyldes ekstraordinære barnevernstiltak.

Som tidligere nevnt ligger det et merforbruk på 3,4 mill.kr når det gjelder kjøp av tjenester fra private. Dette merforbruket skyldes blant annet behov for å kjøpe tjeneste til spesialundervisning på skolen. I tillegg har vi vært nødt til å kjøpe legevikartjenester etter at en fast ansatt lege sa opp tidlig i året.

Overføringer og tilskudd til andre: Ekstra regning fra NAV Vefsna på kr 850 000 skyldes tidligere års kvalifiseringsstønader som har blitt belastet feil kommune utgjør merforbruket i administrativt tilskudd.

Momskompensasjon kommer både på inntektssiden og utgiftssiden og utgjør 6,9 mill.kr. og er ikke budsjettert.

Tabell viser ulike typer driftsutgifter for år 2025 og år 2024.

Tabellen nedenfor viser utviklingen av mindreforbruk de siste årene:

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Mindreforbruk (overskudd)	3.086.803	8.364.892	5.490.466	722 791	1.509.137	
Strykning av bruk av disp.fond						3 500 082

Ihht. ny kommunelov, gjeldende fra 01.01.2021, er strykninger og avslutningsdisposisjoner foretatt.

1.3 Budsjettgjennomføringen

Budsjettgjennomføringen omhandler i hvilken grad de politiske vedtatte budsjetttrammer (netto) er overholdt. Det skal utarbeides tertialvise økonomirapporter fra hvert ansvarsområde hvor avvik kommenteres og tiltak settes inn bl.a. i form av budsjettreguleringer. Tertialrapportene pr. 30.04. og 31.08. behandles av formannskapet og kommunestyret. Tabellen under viser en sammenstilling av sum utgifter og inntekter, og avviket mellom (regulert) budsjett og regnskap for virksomhetsområdene (jfr. bevilgningsoversikt drift)

Budsjettavvikene er kommentert utfra styringsrapport fra Framsikt og driftsregnskap fra Visma som viser alle inntekter og utgifter pr. rammeområde. Avvikene er ikke kommentert utfra bevilgningsoversikt § 5-4 2.ledd som viser netto bevilgning pr. område uten bruk/avsetning til fond og overføringsinntekter fra staten.

Oversikt over resultatene 2025 områdevis:

Virksomhetsområde	Regnskap 2025	Budsjett 2025 Regulert	Budsjett 2025 Vedtatt KS des -24	Avvik i hele tusen	%	Regnskap 2024
0 Politiske styringsorgan	8 340 030	10 110 615	10 107 411	-1 770	-21	8 944 706
1 Sentraladministrasjon	17 665 637	18 253 711	17 362 961	-588	-3	19 044 396
2 Oppvekst - Kultur	46 637 981	45 268 943	43 869 783	1 369	3	42 040 746
4 Teknisk - Næring	37 751 333	37 134 000	38 289 311	617	2	38 154 332
5 Helse - Omsorg	50 167 316	51 343 813	50 003 388	-1 176	-2	47 968 158
6 NAV	2 202 790	1 488 000	3 488 000	715	48	2 070 901
8 Finans	-163 321 843	-163 599 082	-161 120 854	-2 201	-2	-157 601 917
9 Pensjon	556 756	0	0	557	0	-621 323

I årsmeldingen vil kommunalsjefene kommentere mer detaljert rundt sine ulike virksomhetsområder.

Her vil vesentlige avvik kommenteres pr. virksomhetsområde:

0.Politisk styringsorgan

Viser et mindreforbruk på kr 1 770 000 og hovedgrunnen til dette er tilbakeføring av overføring til investering vedr. en tjenestekjøpsavtale på Laksvollen. Kr. 1 360 000 var ikke vedtatt i revidert budsjett som overføring til investering og derfor kunne ikke denne føringen gjøres. Får ingen praktisk betydning annet enn at i 2026 kommer det egen budsjettsak på hvordan udekket avvik i investeringsregnskapet 2025 skal dekkes inn.

1.Sentraladministrasjon

Viser et mindreforbruk på kr 588 000. Besparelser og nedtrekk i utgifter i løpet av året har tilfalt kommunedirektørens ansvar og ga et mindreforbruk på 1,2 mill.kr. IT-avdelingen fikk innkjøpsstopp fra høsten 2025 og dette minsket merforbruket som endte på kr 750 000.

2.Oppvekst – kultur

Netto merforbruk i Oppvekst og Kultur er på 1,4 mill.kr. Flere ansvar under OK går med mindreforbruk mens 3 enheter; GBU, barnehagen og barnevern utgjør til sammen et merforbruk på 3,6 mill.kr.

Skolen har hatt behov for å kjøpe en tjeneste fra Frikult som er blitt delvis refundert fra Vefsn kommune. Dette var ikke tatt høyde for i revidert budsjett og derfor et merforbruk på GBU på 1 mill.kr.

Antall barn i barnehagen økte tidlig på året og det ble behov for økt bemanning utover det som var lagt inn i stillingsbudsjettet. Merforbruk i barnehagen ble derfor kr. 440 000 og tillegg reduserte foreldrebetaling fra 1. august på kr. 260 000.

Nødvendige barnevernstiltak og for lite budsjetterte driftsutgifter i 2025 er grunnen til merforbruk på 2 mill.kr i vertskommunesamarbeidet vi har med Vefsn kommune; Indre Helgeland Barnevernstjeneste.

Ansvar 6400 Flykningtjenesten har et mindreforbruk på 1,1 mill.kr. Dette skyldes bosetting av flykninger i 2025 som det ikke i budsjettet var tatt høyde for.

Kulturenheten og Frivillighetssentral har et mindreforbruk på 1 mill.kr og dette er i hovedsak prosjektmidler på tiltak som er kommet på plass med bruk av ordinær bemanning i avdelingen.

4. Teknisk – Næring

Det er mange enheter og ansvar som ligger under TN og de med størst avvik som gir til sammen netto merforbruk på kr 617 000 er:

Andre næringsformål gjelder veterinærutgifter som var for lavt budsjettert med kr 364 000.

Skole- og barnehagebygg og andre bygg har økt strømutgifter og behov for vedlikehold som utgjør kr. 900 000 mer enn budsjettert.

VAR-området et netto merforbruk på kr 695 000 skyldes i hovedsak nytt vannfilter og økte kalkulatoriske renter.

Kommunale veger har hatt et økt behov for vedlikehold og dette gir et avvik på kr 406 000.

Første år med avtalen om brannvern med Vefsn kommune ga dette et avvik mellom budsjett og regnskap med kr. 345 000.

En del enheter har mindreforbruk som blant annet; Renhold med kr. 254 000, teknisk utedrift kr. 176 000, park og lekeplasser kr. 252 000, biler og utstyr kr. 414 000. Det ble på høsten innført innkjøpsstopp og dermed klarte avdelingen hente inn en god del av merforbruket totalt. Det største positive avviket skyldes motposten til kalkulatoriske renter på VAR-området som føres på administrasjon Teknisk og Næring og utgjør et mindreforbruk på 1,1 mill.kr.

5. Helse – Omsorg

Netto mindreforbruk på rammeområde HO er i 2025 på 1,2 mill.kr. Høsten 2025 ble det behov for en budsjettregulering på 2 mill.kr til dette området som ble finansiert med bruk av disposisjonsfond. Med god økonomistyring på slutten av året ble det ikke behov for hele denne regulering.

Hovedårsaken til mindreforbruket er en ansatt mindre enn budsjettert i administrasjonen nesten hele året etter frivillig avslutning av arbeidsforholdet. Det største merforbruket er i Miljøterapi-tjenesten med kr 988 000 og dette oppsto helt fra starten av året da det ble økt behov for bemanning i tjenesten.

6.NAV

Grunnen til merforbruk er en ekstra regning fra NAV Vefsna vedrørende Kvalifiseringsstønad til noen av våre innbyggere fra flere år tilbake i tid. Leder på NAV Vefsna forklarte at disse utbetalingene har blitt ført på feil kommune.

8.Finans

Netto mindreforbruk er på 2,2 mill.kr. og skyldes i hovedsak mer utbetalt utbytte fra Helgeland Kraft AS enn budsjettert. Vi fikk i utbytte 3 mill.kr og budsjettet var på 1,5 mill.kr.

9.Pensjon

Premieavviket (differansen mellom pensjonskostnaden og innbetalt pensjon) ble litt høyere enn budsjettet og ga derfor et merforbruk på kr 557 000.

1.4 Investeringsregnskapet

Investeringsregnskapet er avlagt i henhold til Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner § 4-1, § 4-5 og § 4-6. Etter at avslutningsdisposisjoner er foretatt blir det et udekket beløp på 4,1 mill.kr i investeringsregnskapet. Dette oppstår på grunn av økte investeringsutgifter på slutten av året som ikke kan dekkes av bruk av lån i 2025. Budsjettet bruk av lån må legges til grunn i årsavslutningen og dermed ble mer ført som ubrukte lånemidler. Disse ubrukte lånemidlene vil bli tildelt udekket beløp i egen budsjettreguleringssak i 2026.

Avvik i investeringsregnskapet: Sum brutto investeringsutgifter. Inntektene knyttet til investeringer er ikke tatt med. Det er kun vesentlige avvik som kommenteres. Jfr. bevilgningsoversikt investering § 5-5 2.ledd.

Investering		Regnskap	Budsjett reg.	
Prosjekt:		2025	2025	Avvik
2490/4025	Trixie bygg	4 374 765	4 700 000	-325 235
4100/4819	Avløp-pumpestasjon	510 000	1 500 000	-990 000
450074816	Brannbil	7 936 267	6 875 000	1 061 267
4206/4817	Brannstasjon forprosjekt	0	625 000	-625 000
9403/4403	Tannklinikk	186 192	186 100	92
9415/4419	Innkjøp velferdsteknologi HO	128 437	128 750	-313
9420/4438	GBU reduksjon strømforbruk	262 816	875 000	-612 184
9420/4429	GBU skolegård	1 794 009	1 500 000	294 009
9440/4440	Grane kirke	2 538 485	2 750 000	-211 515
9504/4511	Bru over Vefsna på Stormovegen	11 467 971	5 125 000	6 342 971
9602/4820	Trofors vannverk bygg	525 919	700 000	-174 081
9700/4708	Tjenestebiler	449 000	450 000	-1 000
4210/4210	Takstutgifter på salg av bolig	66 638	66 250	388
9802/4802	Aktivitetspark Stormoen	66 520	312 500	-245 980
9806/4806	Laksvollen Næringsområde	38 079 476	33 629 750	4 449 726
	SUM INVESTERINGER	68 386 495	59 423 350	8 963 145

Avviket (sum merforbruk) er på 8,9 mill. kr. og viser totale investeringsutgifter uten fratrukk av investeringsinntekter.

Prosjekt 4816 Brannbil har et avvik på 1 mill.kr og dette skyldes at bevilgningen fra år 2024 på første akontobetaling ikke ble gjennomført det året og ikke flyttet til 2025. I investeringsbudsjettet for 2024 var det bevilget kr 1 875 000 slik at totalprisen på brannbilen ble lavere enn budsjettet i 2024 og 2025.

Prosjekt 4511 Bru over Vefsna har et avvik på 6,3 mill.kr. Høsten 2025 var det en forventning at over halvparten av prosjektet vil komme på starten av år 2026. Slik ble det ikke og nesten alle investeringsutgiftene kom med i 2025 og prosjektet vil bli budsjettregulert i 2026.

Prosjekt 4806 Laksvollen Næringsområde har et avvik på 4,4 mill.kr. Etter budsjettreguleringen på høsten kom mer av utgiftene på prosjektet på 2025 enn forventet. Etter at inntekter, bruk av fond og tilskudd på til sammen 19,5 mill.kr blir netto investeringsutgift år 2025 18,5 mill.kr.

1.5 Finansielle måltall

Årsberetningen skal redegjøre for forhold som er viktige for å bedømme den økonomiske utviklingen og om den økonomiske utviklingen og stillingen ivaretar den økonomiske handleevnen over tid. Rapportering tilbake på de finansielle måltallene blir derfor en sentral del av årsberetningen.

Måloppnåelse finans

	Måltall	R 2025	R 2024	R 2023	R 2022
Driftsinntekter		235 464	232 212	222 596	202 139
Netto driftsresultat		-1 466	-7 845	-12 550	5 217
Netto dr.res i % av driftsinntekt	2,0		-3,4	-5,6	2,6
Nytt måltall for NDR vedtatt år 2025	1,75	-0,6			
Disposisjonsfond		22 802	29 262	36 826	36 924
Disposisjonsfond i % av driftsinntekt	8,0		12,6	16,5	18,3
Nytt måltall for disp.fond vedtatt år 2025	10,0	9,7*			
Netto lånegjeld		181 089	144 426	150 805	150 136
Gjeldsgrad ikke vedtatt endring av måltall	75,0	76,9	62,2	67,7	74,3

*Hvis pensjonsfond holdes utenfor kr. 5 900 658 blir % vis av driftsinntektene 7,2 %.

Lånegjeld

Gjeldsbelastning og konsekvensene ved låneopptak har stor betydning for driften og er svært viktig for den økonomiske styringen i nesten alle norske kommuner. Det bør derfor knyttes noen indikatorer til finansieringsstruktur og rente- og avdragsbelastning. Netto lånegjeld i prosent av driftsinntekter sier oss hvor mye av kommunens langsiktige gjeld som skal betjenes av kommunens ordinære driftsinntekter. Det finnes flere indikatorer og nøkkeltall. Et viktig poeng med nøkkeltall knyttet til finansiering er at kommunen ønsker å begrense hvor stor andel av inntektene som går til å betjene gjeld.

Kommunens langsiktige gjeld har gått opp fra 150 mill. kr i 2022 til 181 mill. kr i 2025 (ekskl. videreutlån). Økningen skyldes økte låneopptak i disse årene grunnet blant annet bru over Auster Vefsna, kjøp av brannbil, etablering på Laksvollen, kjøp av gamle Trixie. Grane kommune har inngått leieavtaler med næringsaktørene på Laksvollen som vil gi inntekt som går mot økningen av finansutgifter i forbindelse med låneopptak til investeringer på området. Totalt innbetalte låneavdrag (ekskl. videreutlån) i 2025 er på 8,3 mill.kr og renteutgifter (ekskl. videreutlån) på 5,4 mill.kr. Sammenlignet med år 2024 var avdrag 8,4 mill.kr og renteutgifter 5,5 mill.kr.

Ubrukte lånemidler ble brukt i 2025 for å finansiere deler av investeringsprosjektene. Etter låneopptaket i 2025 på 45 mill.kr økte ubrukte lånemidler netto med 15,6 mill.kr og saldo pr. 31.12.25 er på 21,8 mill.kr.

Netto driftsresultat

Netto driftsresultat ses gjennomgående på som det viktigste måltallet for kommunal økonomi. Netto driftsresultat som resultatmål viser hvor mye av driftsinntektene som er disponible til avsetninger eller finansiering av investeringer. Tallet må ses på over flere år. Pr. i dag er resultatgrad det eneste nøkkeltallet hvor det er gitt sentrale føringer. Teknisk beregningsutvalg (TBU) har gitt anbefalinger at tallet bør være 1,75 %. Grane kommunes resultatgrad i 2025 er -0,6 og er langt unna anbefalingene. Det blir viktig framover å bedre resultatgraden så nært som mulig 1,75 % og da når vi det nye vedtatte måltallet. Det jobbes over hele organisasjonen med å se på mulige innsparingstiltak og det blir en nødvendig prosess framover mot å legge et budsjett for 2027 med positivt netto driftsresultat. Resultatgraden må bedres for at vi skal kunne foreta gode og nødvendige investeringer i framtiden.

Disposisjonsfond

Kommunen bør ha tilstrekkelig buffer til å håndtere midlertidige og uventede fall i inntekter eller økte utgifter. Nivået på kommunens tjenestetilbud skal kunne videreføres uten å bli påvirket av slike midlertidige svingninger. Nivået på kommunens buffer må avspeile kommunens eksponering for risiko. Nytt vedtatt finansielle måltall i Grane kommune er at vi skal ha et disposisjonsfond som er på minst 10 % av driftsinntektene. Dette målet har i mange år vært innenfor men i år 2025 har bruk av disposisjonsfond vært nødvendig og vi har derfor et måltall på 9,7 %. Fondet utgjør pr. 31.12.25: 22,8 mill. kr.

Likviditet og arbeidskapital

Arbeidskapitalen og langsiktig gjeld angir henholdsvis kommunenes likvide stilling og gjeldsbelastning. Arbeidskapitalen omfatter bankinnskudd, verdipapirer og fordringer på stat, andre kommuner og private, men fratrukket kassakredittlån, sertifikatlån og leverandørgjeld.

Kommunen må ha en likviditetsbeholdning av en viss størrelse siden inn- og utbetalinger ikke kommer til samme tid. Ved å korrigere arbeidskapitalen for forhold som bundne fond og ubrukte lånemidler får vi arbeidskapitalens driftsdel. Arbeidskapitalens driftsdel viser kommunens grunnlikviditet - den delen av omløpsmidlene som ikke er gjeld eller på annen måte knyttet til bestemte formål.

Sammen med langsiktig lånegjeld uttrykker arbeidskapitalen kommunenes finansielle handlefrihet. Utviklingen i arbeidskapital er skapt av frigjorte midler med fradrag for det som er brukt til investeringer. Utviklingen i langsiktig gjeld bestemmes av forholdet mellom nye låneopptak og avdrag på tidligere opptatte lån og viser kommunens gjeldsbelastning.

Sum omløpsmidler (OM)	
- Fond (eksl. disposisjonsfond)	
- Ubrukte midler eksterne lån (U. Lån)	
- <u>Kortsiktig gjeld (KG)</u>	:
= Arbeidskapitalens driftsdel (AK drift)	

Tabellen nedenfor viser utviklingen av arbeidskapitalens driftsdel og i prosent av totale driftsinntekter.

	2020	2021	2022	2023	2024	2024
Endr. OM	-35 051 152	3 369 495	8 798 707	4 462 950	-7 126 305	-5 366 726
Endr. KG	6 533 897	4 661 323	2 717 936	-14 015 711	-231 980	-1 287 007
Endr. AK	-28 517 254	8 030 818	11 516 643	-9 552 761	-7 358 285	-6 653 733
% AK drift	-15,41	4,12	5,97	-4,29	-3,17	-2,83

Arbeidskapital i % av driftsinntekter er økt med 0,34 % fra 2024 til 2025.

Det er positivt at endringen viser en økning men viser samtidig at kommunens utgifter er høyere enn inntektene. Målet må være ha få en positiv arbeidskapital som er en indikator på kommunens likviditetsutvikling framover i tid.

Fondsavsetninger

Tabellen nedenfor viser utviklingen i de ulike typene fond kommunen har avsatt:

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Bundne kapitalfond	3 564 974	514 310	2 049 943	2 876 875	2 481 192	600 133
Ubundne kapitalfond	483 353	487 045	540 737	548 487	1 636 951	1 136 951
Bundne driftsfond	39 033 666	34 144 338	36 996 195	24 237 174	23 925 609	14 644 012
Disposisjonsfond	24 671 852	36 109 492	36 924 390	36 826 038	29 262 372	22 802 520
Totalt	67 753 845	71 255 185	76 511 265	64 488 574	57 306 124	39 183 616

Nedgang i fondene er fra år 2022 til 2025 er på 37 mill.kr. Nedgangen i bundne driftsfond skyldes i hovedsak utbetaling fra Vefsnafondet. Nedgangen i disposisjonsfond skyldes ulike behov for å finansiere ekstraordinære utgifter, premieavvik og kjøp av Trixie. Med svake resultater de siste årene har ikke fondet blitt tilført mye midler så det blir viktig å få snudd denne trenden framover.

1.6 Samfunn og økonomiske utfordringer

Kommunens økonomi bestemmes i hovedsak av statlige overføringer knyttet til folketall og befolkningssammensetning. Dette har gitt oss store utfordringer de senere år knyttet til å tilpasse utgiftssiden i forhold til inntektene.

Grane kommune har et stadig press på økonomien som må vies stor oppmerksomhet. Investeringer i forbindelse med bygging av ny E6 og etablering av næringsområdet Laksvollen, ny bru, brannstasjon, brannbil og påkostninger skole, barnehage, vann og avløp m.m. vil de neste årene by på store utfordringer. Vi må tilpasse driften i forhold til nødvendige låneopptak og påfølgende renter og avdrag. I tillegg er det større krav og forventninger til kommunale tjenester. Grane kommune fikk ikke satt av midler etter regnskapet år 2025 slik at de økonomiske reserver øker og blir stabile. Økonomiske reserver er viktig for å kunne håndtere svingninger i behov og endringer som vil skje bl.a. ved demografiutviklingen, kostnader, inntekter og lignende. Når kapitalkostnadene på lån løper for fullt er det viktig at kommunen har tilpasset driftsutgifter på et nivå som vil føre til at vi beholder et netto driftsresultat som er over det som er anbefalt og i henhold til vedtatte finansielle måltall på 1,75 %.

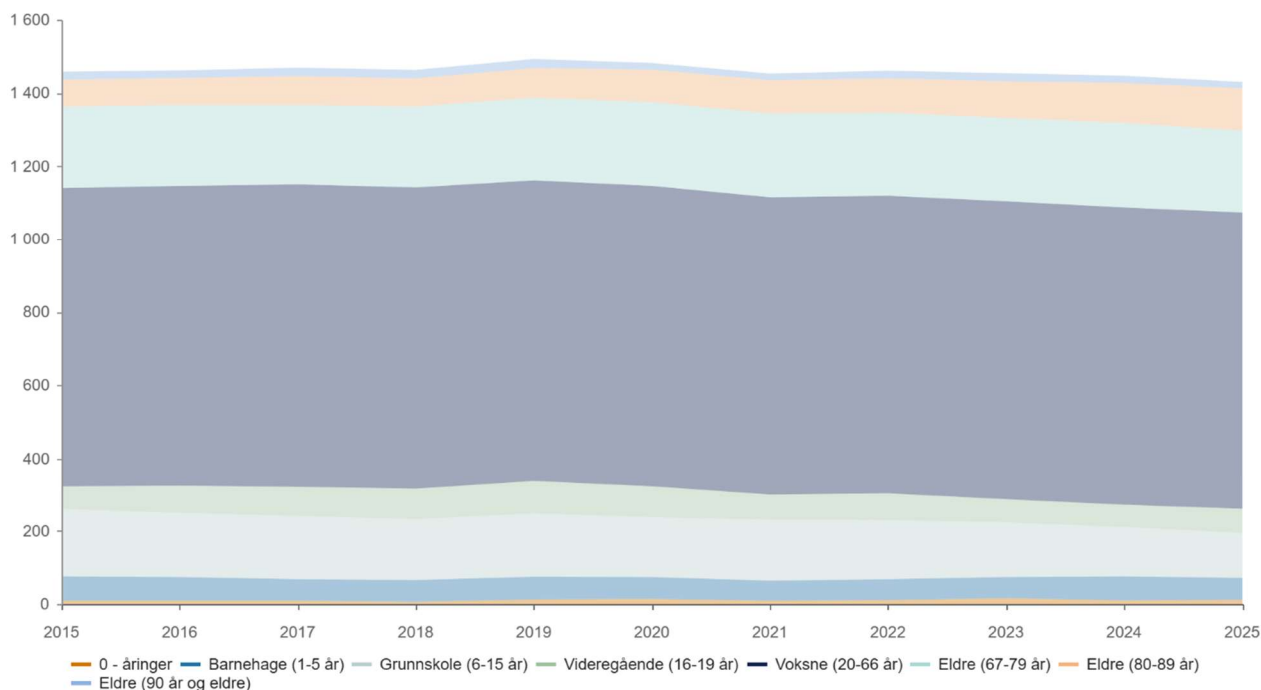
Befolkningsutvikling

Befolkningsutviklingen er av stor betydning for en kommunes økonomi. Med utgangspunkt i innbyggerne, og deres behov, skal infrastrukturen utvikles og tjenestetilbudet dimensjoneres, samtidig som kommunens faktiske inntekter er knyttet til innbyggerne gjennom inntektssystemets kriterier og skatteevnen til de samme innbyggerne. Tabellen fra SSB viser at folketallet har gått ned fra 2024 til 2025 med 15 innbyggere.

Grane	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Innbyggere	1482	1453	1461	1454	1447	1430	1415

Sammensetningen av innbyggerne påvirker rammetilskuddet. Hvis antall barn i aldersgruppen 6-15 år (grunnskolealder) endres, vil dette påvirke kommunens inntekter gjennom inntektssystemet i betydelig grad. Det samme vil gjelde hvis antall eldre endres fordi disse to gruppene er sterkt vektlagt gjennom utgiftsfordelingen i inntektssystemet. Utviklingen er økt antall i gruppen eldre i forhold til barn og dette vil ha stor betydning for utviklingen av tjenestetilbudet i vår kommune.

Oversikt over sammensetningen av innbyggerne i Grane Kommune pr. 31.12.25:

2.0 Måloppnåelse og andre ikke-økonomiske forhold som er av vesentlig betydning for kommunen

Her skal det gis opplysninger om utviklingen i tjenester og hvordan utviklingen har vært i forhold til måltall i årsbudsjettet. Etter kommuneloven skal årsbudsjettet vise kommunestyrets prioriteringer, bevilgninger og de målene og premisser som budsjettet bygger på. Budsjettpremisser skal være politikernes premisser for hva administrasjonen skal oppnå for de rammene/bevilgningene de har fått på et område. De skal være så tydelige og objektive at det er mulig å måle i hvor stor grad

budsjettpremissene er oppfylt og kommunedirektøren skal i årsberetningen gi dekkende opplysninger om eventuelle avvik.

Budsjettpremissene for år 2025 ble vedtatt i kommunestyret den 11.12.24. Grane kommune bygger økonomiplan 2025 – 2028 og årsbudsjett 2025 på følgende budsjettpremissene:

- **Utnytte restarbeidsevne til de sykemeldte enda bedre.**

Grane kommune har i noen grad lyktes med å utnytte restarbeidsevnen til de sykemeldte bedre. Blant annet har implementeringen av plakat «Oppfølging av sykefravær Grane kommune» som beskriver arbeidstakers ansvar og arbeidsgivers ansvar bidratt.

- **Skolefrokost i samarbeid med kjøkken på Helsetunet.**

Skolen kjøper pr. i dag brød fra Helsetunet. Det er merkantil som bestiller varer, og barneveiledere/ assistenter på Vegset / Stormoen som lager til frokost hver dag.

- **Se på muligheten til økt inntekt i kommunen f.eks. vind- og vannkraft.**

Helgeland kraft har i 2025 vurdert mulighetsrommet for en utbygging i Vefsnavassdraget innen vassdragsvernets rammer.

Kommunen er også kjent med at en aktør vurderer et vindkraftprosjekt, men har ikke mottatt formell henvendelse om prosjektet.

- **Det må legges til rette for at frivillig sektor kan bidra i større grad, f.eks. drift av demenskor.**

Grane kommune har brukt frivilligsentralen aktivt som kommunens fag- og ressurscenter for frivillighet, og som en brobygger mellom lag og foreninger og kommunale tjenester.

Vi har etablert et frivillighetsforum ved frivilligsentralen for å skape en jevnlig møteplass hvor frivillige og frivillige organisasjoner kan møte administrativ ledelse.

Kommunen har også stilt kommunale bygg og lokaler gratis eller til en lav kostnad til disposisjon for frivillig aktivitet.

Noen eksempler på oppdrag utført av frivillige er ukentlige trivselstiltak for beboere i sykehjem og omsorgsboliger, ledsagertjeneste ved pasientreiser og våketjeneste for å avlaste pårørende og lindre ensomhet ved livets slutt.

Vi har også frivillige som bistår hjemmeboende eldre og syke med besøkstjeneste, vedbæring, plenklipping og andre praktiske ting i hjemmet når de ikke lenger er i stand til å utføre slike oppgaver selv.

Frivillige bidrar også i arrangementer og aktiviteter for barn og unge, samt i integreringsarbeidet med flyktninger.

Et viktig prinsipp i arbeidet med frivillighet er å unngå å «stjele» frivillige fra organisasjonene til å utføre lovpålagte kommunale oppgaver. I stedet skal frivilligheten være et supplement til det offentlige tilbudet.

- **12 pasienter inn i "Digital hjemmeoppfølging".**

Grane kommune har ikke lyktes med å få 12 pasienter inn i Digital hjemmeoppfølging.

Kommunen er nå i full gang med å få bygd ut bredbånd i Svenningdalen og etter hvert strekningen Trofors – Nygårdskrysset for å bl.a. tilrettelegge for at Digital hjemmeoppfølging i stadig større grad kan tas i bruk.

- **Når det skal lyses ut ledige stillinger skal dette i hovedsak være heltidsstillinger.**

Grane kommune lyser primært ut faste stillinger som heltidsstillinger. Unntak vil forekomme innen Helse- og omsorg, hvor turnusplanlegging i større grad styrer stillingsprosent.

3.0 Sykefravær

Sykefraværet i Grane kommune er 7,9 % for 2025 og dette er nedgang fra 2024, hvor fraværet var på 8,8 %.

Det jobbes tett med tiltak og oppfølging, og nærværarbeid i hele kommunen. Vi har endret våre rutiner for oppfølging av fravær og utarbeidet en fraværplakat for oppfølging av fravær de første 14 dager hvor det framgår fordeling av ansvar både for leder og ansatt. Denne plakaten er sendt ut til alle ansatte og henges opp på alle arbeidsplasser, slik at alle er godt kjent med våre rutiner.

Grane kommune satser på en del felles sosiale tiltak i løpet av hvert år for alle ansatte og i tillegg jobber hver avdeling tett med trivsel og HMS på sine arbeidsplasser. Det gjennomføres vernerunder på alle enheter innen april hvert år, hvor det i etterkant utarbeides en oppfølgingsplan med tiltak og oppfølgingsansvar. Denne planen behandles i AMU. Det ble også gjennomført medarbeiderundersøkelse i hele kommunen gjennom 10 faktor modellen hvor de enkelte enheter hadde ansvar for videre arbeid og oppfølging internt.

Målsettingen på 6 % fravær eller mindre, ble ikke nådd dette året, men vi jobber med tiltak og har som mål å fortsatt redusere fravær og få bedre nærvær.

Grane kommune jobber med ulike prosjekt for å se om det vil ha effekt framover i forhold til nærvær og trivsel.

4.0 Likestilling mv

Likestilling kvinner og menn og likestilling etnisitet

Arbeidsgiver skal jobbe aktivt for å fremme likestilling og hindre diskriminering.

Som flerkulturell arbeidsplass har vi et potensiale for ny utvikling.

I 2025 hadde Grane kommune 27 ansatte med utenlandsk opprinnelse.

Likestilling, funksjonsevne

Grane kommune har i flere år stilt seg åpen for ansettelser og arbeidstrening av personer som av ulike årsaker kommer inn under betegnelsen nedsatt funksjonsevne.

Vi er en stolt arbeidsgiver til ansatte med ulike evner og tilpasser arbeidet etter mestring.

Det har ikke skjedd ombygginger i kommunens bygg mht. universell utforming i 2025.

5.0 HR-området, Human Resources/Humankapitalen

Kunnskapsarbeid utgjør nå 50 – 80 % av bruttonasjonalprodukt i industrinasjonene.

Grane kommune er en organisasjon med kunnskapsintensive arbeidsoppgaver. I stor grad må den enkelte medarbeider ta ansvaret for sine arbeidsoppgaver med få ansatte.

Kommunedirektøren mener vi i stor grad evner å belønne gjennom lønssystemene, pensjonsordning, tilrettelegging for et godt samspill mellom hjem og arbeid; fleksitid, hjemmekontorordning og permisjonsreglement.

Gjennom medarbeidersamtaler og gjennom tillitt, mellom ansatte og leder, skal hver leder bidra til at våre medarbeidere behersker sine oppgaver, involveres i prosesser og har tilstrekkelig kunnskap, slik at det ikke skapes unødvendig stress og usikkerhet i organisasjonen.

Vi har dette året gjennomført felles IA dag hvor alle ledere, tillitsvalgte og verneombud kan delta, med felles mål om å jobbe med trepartssamarbeidet og fremme trygge og gode arbeidsplasser.

Grane kommune skal ha fokus på HMS arbeid i de enkelte avdelinger kontinuerlig. Viktig å sette inn de riktige tiltak på hver avdeling som er nødvendig for å utvikle organisasjonen og få et godt arbeidsmiljø. Vår bedriftshelsetjeneste har gjennomført kurs i langtidsfrisk for de som har mye fravær og nye tiltak vurderes.

Grane kommune har flere ansatte som gjennomfører videreutdanninger og fagutdanninger i hht. vårt behov for mer kompetanse og faglærte. Vi har pr. i dag 8 lærlinger i kommunen som er god rekrutteringsmulighet for å få inn flere fagutdannede. Flere av disse er nå ferdig og har blitt fagarbeidere. Vi satser på å få flere fagutdannede og flere med høyskoleutdanning i henhold til kommunens behov framover. Arbeidet med strategisk kompetanseplan iverksettes i løpet av 2026 og håper at vi skal ha på plass en bemanningsplan hvor vi ser behovet i et lengre perspektiv.

Vi har Friskgården som vår bedriftshelsetjeneste og de jobber sammen med oss på forebyggende arbeid og for helsefremmende arbeidsplasser. De gjennomfører også helsekontroller på våre ansatte i tråd med de krav som foreligger.

Pensjon

Våre pensjonsordninger har vi gjennom avtale med KLP og Statens pensjonskasse. KLP har avholdt møte med Grane kommune, både med ledere og med den enkelte ansatte som ønsket informasjon om sin egen pensjon. Dette gjøres hvert år.

Seniorpolitikk

Seniorpolitikken har overordnede mål å stimulere ansatte til å stå i jobb framfor å velge å gå av med pensjon. Vi ser at flere arbeidstakere over 62 år velger å stå i jobb lenger i dag enn tidligere - så de igangsatte tiltakene synes å virke.

Seniorpolitikken i Grane kommune ligger innfelt i vår lønnspolitiske plan og ansatte over 62 år får 10.000.- ekstra i lønn i 100 % stilling hvert år fram til fylte 67 år eller ekstra fridager, hvis dette er ønskelig og at det er mulighet i henhold til den enkeltes arbeidsplass å tilrettelegge for dette.

6.0 Internkontroll, GDPR, etiske retningslinjer og varsling

Kommuneloven § 25-1. Internkontroll i kommunen og fylkeskommunen.

Kommunelovens § 25-1 krever at kommunen skal ha internkontroll med administrasjonens virksomhet for å sikre at lover og forskrifter følges. Den skal være systematisk og tilpasses vår størrelse, egenart, aktiviteter og risikoforhold.

Grane kommune har flere overordnede reglement, rutiner og retningslinjer som er styrende for virksomheten. Utøvelsen av reglement, rutiner og retningslinjer er delegert til ledere/saksbehandlere men kommunedirektør, HR-sjef og økonomisjef gjennomfører jevnlig kontroll/gjennomgang av enkeltvedtak, økonomi og avviksoppfølging.

Sektorovergripende planer, reglement, prosedyrer/rutiner er samlet i et felles system (Compilo). Avvik fra rutiner og avvik med konsekvenser for helse, miljø og sikkerhet skal registreres via dette systemet. I 2025 er det gjennomført en revisjon av strukturene i Compilo for å få et mer brukervennlig avvikssystem og varslingskanal. Det er lagt til rette for at alle ansatte skal bruke avvikssystemet.

Tilsyn i 2025

Tilsyn fra Arbeidstilsynet på Grane Helsetun. Gjennomført og håndtert oppfølging av Arkivtilsynet fra 2024 som er avsluttet i 2025.

Trofors, 25.03.2026

Børge Steinmo Johnsen
Kommunedirektør